

них рівнях: організація вивчення кожної окремої дисципліни, організація вивчення усіх дисциплін комплексно. Причому вихід на той чи інший рівень обумовлюється готовністю викладацького складу, індивідуальними особливостями студентів, узгодженням зовнішніх умов (корегування навчального плану, організації навчального процесу). Відповідно до обраного рівня, повноти впровадження технології (в цілому чи окремих елементів) є потреба:

- установити етапи впровадження технологій: діагностико-концептуальний, підготовчо-організаційний, активно-результативний;

- конкретизувати змістовий компонент: створюється динамічна гнучка система модулів, які дозволяють вільно (особистісно орієнтовано) вивчати як окремий предмет, так і всі психолого-педагогічні дисципліни комплексно.

Підсумовуючи, зауважимо, що впровадження модульної технології у навчально-виховний процес сприятиме підвищенню ефективності професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів економіки.

І. С. Богославець, доцент

МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ АНАЛІЗУ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ОЕФ З ЕКОНОМЕТРІЇ І РИЗИКУ

Розвиток економіки України, її відкритість та входження в світову і європейську економіку потребує нової формації фахівців, які б володіли глибокими економічними знаннями і сучасними засобами аналізу, формування і підтримки рішень в усіх напрямках діяльності підприємств, фірм, галузей чи інших формувань.

Сучасні технології навчання вимагають нового підходу до методики підготовки та оцінки знань студентів.

Основні положення формування сучасної методики викладання «Економічного аналізу» як основного курсу підготовки студентів спеціальності обліку і аудиту подані в доповіді проф. А. Ф. Павленка і проф. М. Г. Чумаченка «Трансформація курсу «Економічний аналіз діяльності підприємства», в якій викладені основні тези та пропозиції в напрямку осучаснення змісту курсу, його поглиблення та технічного взаємозв'язку з сумісними курсами. Тому при формуванні основних положень тез доповіді, що розглядається, були враховані положення цієї доповіді.

Особливості викладання курсів «Економетрія» та «Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком» впливають із того положення, що основні курси професійної підготовки або ще не викладаються, або деякі з них викладаються одночасно з вказаними курсами. Це ускладнює методику вивчення цих курсів. Значною мірою також ускладнюється і система профілізації курсів, оскільки студенти ще не мають навіть теоретичної підготовки по дисциплінах фаху. Це в свою чергу значно ускладнює методику оцінки знань студентів.

Основними положеннями методики оцінки знань студентів, якості їх підготовки, є відкритість системи перевірки знань, захисту індивідуальних, самостійних і лабораторних робіт. При такій постановці студент точно знає, на які запитання йому треба відповісти, які розрахунки чи висновки важливі при оцінці його знань. Найважливішим при цьому є знання студента, в якому напрямку і які економетричні моделі чи моделі ризику і в яких розділах предметів його професійної підготовки ці знання використовуються. Студенти за такі знання одержують більш високу оцінку, при цьому їм завчасно відома градація балів з кожної теми.

У курсах «Економетрія» і «Аналіз моделювання та управління економічним ризиком» математичні моделі в профілізаційному напрямку підготовки побудовані таким чином, щоб вони точно повторювались при вивченні тієї або іншої теми дисциплін фаху, чи дозволили глибше і всебічніше провести аналіз економічних систем, явищ та процесів.

Такими профілюючими дисциплінами виступають: аналіз фінансового стану; аналіз фінансової звітності; управлінський облік; бізнес-план; моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті; інвестиційний менеджмент; стратегічний аналіз; фінансовий менеджмент; податковий облік та аналіз; статистика з усіма її підрозділами; управління трудовими ресурсами; маркетинг і інші. Зворотний зв'язок вони мають з предметами по мікро і макроекономіці, математиці для економістів; економіко-математичні методи і моделі; економічна теорія; політична економіка, політологія та інші.

Обробка одержаної інформації оцінки знань студентів здійснюється на основі різних експертних процедур експертних систем, а також проводиться аналіз алгебраїчними, статистичними методами та методами ранжування.

Використавши оцінки студентів як експертні оцінки, де їх генераторами виступають самі студенти і викладачі, здійснюється їх обробка та аналіз.

Залежно від цілей експертного оцінювання виникають задачі: узгодження оцінок знань студентів для вибору узагальненої; визначення залежності між групами оцінок; оцінка професійної підготовки; оцінка по темі; оцінка по методу; визначення відносних вагових характеристик по окремих групах; оцінка надійності одержаних студентами оцінок і багато інших характеристик.

Для узгодженості оцінок студентів в групі і між їх групами використовуються дисперсійні коефіцієнти конкордації (коефіцієнти узгодженості). При цьому розраховуються ранги для кожної групи, дисперсії, математичні сподівання і через їх величини коефіцієнта конкордації, максимальне значення дисперсії, а також коефіцієнт конкордації при зв'язаних між собою рангах. Поряд з дисперсійним коефіцієнтом конкордації для виміру ступеня зв'язку між групами оцінок можна використати ентропійний коефіцієнт конкордації.

Для оцінок знань студентів з даних предметів можна розрахувати коефіцієнти компетентності (якості підготовки), а для визначення взаємозв'язків ранжировок можна використати коефіцієнт рангової кореляції. Розраховуються також і інші відповідні коефіцієнти зв'язку, розсіювання і т. п.

Все це дозволяє не тільки точно оцінити підготовку студентів зі вказаних предметів, а поряд з цим більш чітко визначити логічні зв'язки між курсами і, таким чином, підвищити рівень підготовки фахівців з обліку та аудиту.

Г. П. Галузинський, канд. тех. наук,
доцент кафедри інформаційних
систем в економіці

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В МАРКЕТИНГУ»

Будь-яка економічна діяльність й усі пов'язані з нею заходи спрямовані на досягнення певної мети, процес руху до якої базується на прийнятті та реалізації рішень. Однак в умовах ринкової економіки існує ціла низка невизначеностей у внутрішніх і зовнішніх факторах, яка заважає втіленню кінцевої мети. Більш того, невизначеність може виникнути навіть за явно однозначного виборі у тому разі, коли стан відповідного середовища важко передбачити або він швидко змінюється. Така об'єктивно існуюча і